

Stappenplan informatie delen

Wanneer je je als professional afvraagt of je informatie over een jongere mag delen, kun je daarbij de volgende stappen doorlopen. Maar voordat je daarmee begint, onderzoek je of overleg met de student en/of diens ouders mogelijk is: praten mét de student in plaats van praten óver de student.

Stap 1

Check: Is er een grondslag om informatie te delen?
Zie hiervoor de grondslagen.

Stap 2

Check: Wat is je doel met het delen van informatie? Waarom wil je de gegevens uitwisselen? Wat is de reden/noodzaak? Informatie die je hebt verzameld met een bepaald doel, mag je later niet zomaar voor een ander doel gaan gebruiken.

Stap 3

Check proportionaliteit: Inbreuken op de belangen van de betrokkenen mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met de verwerking te dienen doeleinden. Dus hierbij gaat het om de vraag welke informatie heb je echt nodig en welke informatie is niet echt nodig.

Stap 4

Check subsidiariteit: Kunnen beschreven doelen waarvoor persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige wijze, worden bereikt?

NB 1 Deze 4 stappen zijn de belangrijkste, maar niet de enige vereisten voor de rechtmatige verwerking van persoonsgegevens.

NB 2 Houd ook rekening met het verwerkingsverbod voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Als er gegevens worden verwerkt die bijvoorbeeld betrekking hebben op de gezondheid van een student, zal de verwerkingsverantwoordelijke een beroep moeten kunnen doen op een van de uitzonderingsgronden uit de AVG.

Voor meer informatie en toelichting: zie het servicedocument.

Grondslagen

De AVG/GDPR kent zes grondslagen. Alleen op basis van een van deze grondslagen mag je persoonsgegevens verwerken. Kun je niet een van deze grondslagen gebruiken, dan mag je de persoonsgegevens niet verwerken.

a Toestemming

De eerste grondslag die de AVG in artikel 6 noemt is de toestemming. Toestemming kan gegeven worden door een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting. De toestemming moet uitdrukkelijk zijn.

b Uitvoering van de overeenkomst

De tweede grondslag maakt verwerking van persoonsgegevens mogelijk wanneer dat nodig is voor de uitvoering van de overeenkomst. Het gaat dan uiteraard om een overeenkomst waarbij de betrokkene (de persoon waarvan de persoonsgegevens zijn) partij is.

c Wettelijke verplichting

Soms bestaat er een wettelijke verplichting op basis waarvan je persoonsgegevens wel moet verwerken. Die verplichtingen staan dan in een andere wet, zoals de Leerplichtwet, WEB).

d Vitale belangen

Om de vitale belangen van een natuurlijk persoon te kunnen beschermen, mogen de persoonsgegevens verwerkt worden. Niet zozeer de algemene medische gegevens, maar wel in het geval van een ongeval, bijvoorbeeld, waarbij persoonsgegevens verwerkt worden om iemand op dat moment te kunnen behandelen. Deze grondslag mag alleen worden gebruikt als een andere grondslag niet mogelijk is en er toch een noodzaak bestaat om de gegevens te verwerken om het vitale belang te beschermen.

e Algemeen belang

Als er een taak van algemeen belang vervuld moet worden waarvoor de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is, dan mogen de persoonsgegevens verwerkt worden. Dit geldt ook voor taken in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan de verwerkersverantwoordelijke zijn opgedragen. Hieronder vallen onder meer de gebruikelijke verwerkingen van, voor of namens de overheid. Voor deze grondslag zal meestal ook een andere wettelijke grondslag moeten bestaan.

f Gerechtvaardigd belang

Het gerechtvaardigd belang is eigenlijk vooral een belangenafweging. De verwerking moet noodzakelijk zijn voor de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde, tenzij de privacybelangen van de betrokkene zwaarder wegen.

In een goede afweging dient de volgende driestapstoets te worden doorlopen:

- 1 Kwalificeren de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde als gerechtvaardigd?
- 2 Is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk om dat belang te behartigen?
- 3 Weegt het belang van de verwerkingsverantwoordelijke of derde op tegen de belangen van de betrokkenen?

g Doelbinding

Naast een geldige grondslag, is er ook nog een gerechtvaardigd doel nodig (artikel 6 lid 4 AVG). Gegevens mogen op basis van een grondslag verwerkt worden, maar dat mag alleen voor een bepaald doel.

- De verwerkingsgrondslag *toestemming* moet je zoveel mogelijk vermijden omdat toestemming namelijk ook weer ingetrokken kan worden.
- Zowel bij de grondslag *toestemming* als bij de grondslag *gerechtvaardigd belang* is het aan te raden om vooraf goed in kaart te brengen of er reeds wetgeving bestaat die gegevensdeling tussen instellingen wellicht al mogelijk maakt.
- Daarnaast kun je meestal gebruik maken van de grondslag *overeenkomst*.

Let op: deze regels gelden alleen voor *gewone* persoonsgegevens en niet voor bijzondere en strafrechtelijke gegevens. Wat bijzondere gegevens zijn is vastgelegd in een vaste lijst:

- etniciteit
- politieke opvattingen
- religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging
- lidmaatschap van een vakbond
- gezondheidsgegevens en medische gegevens
- seksueel gedrag en seksuele voorkeur of gerichtheid
- genetische gegevens
- biometrische gegevens wanneer ze gericht zijn op identificatie

De verwerking van gegevens over gezondheid mag plaatsvinden door:

- Scholen
- Reclasseringsinstellingen, bijzondere reclasseringsambtenaren, de Raad voor de kindbescherming, gecertificeerde instellingen in de zin van de Jeugdwet en specifiek aangewezen rechtspersonen in het kader van de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000
- Hulpverleners en instellingen of voorzieningen voor gezondheidszorg of maatschappelijke dienstverlening

NB: de leerplichtambtenaar draagt er zorg voor dat (preventieve) afstemming en deelname aan overleggen met relevante ketenpartners waaronder het onderwijsveld en zorginstanties (Zorgadviesteams (ZAT), Centrum voor jeugd en gezin (CJG)) plaatsvindt. De leerplichtambtenaar zit dan als adviseur in een ZAT.